

กัญชากับต่อหิน

บทความโดย ศ.พญ. สกาวรัตน์ คุณาวิศรุต

ท่ามกลางการตื่นตัวของการใช้กัญชาอย่างอิสระเสรี หรือควรจำกัดเฉพาะทางการแพทย์ในบ้านเรา แม้ว่าในต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา มีบางรัฐที่ใช้ได้อย่างอิสระเสรี มีบางเมือง เห็นในข่าวต่างประเทศ มีเทศกาลกัญชา มีการขายทั้งต้นกัญชา สอนวิธีปลูกและแนะนำการใช้ปุ๋ยที่เหมาะสม มีผลิตภัณฑ์จากกัญชา ในรูปยา อาหารต่าง ๆ แม้แต่อุปกรณ์การเสพกัญชา แต่ก็มีบางรัฐที่ให้ใช้เฉพาะทางการแพทย์ อีกทั้งระยะนี้มี รายงานการใช้กัญชารักษาโรคได้แบบครบวงจรแล้วโรคตาละ มีการใช้กัญชารักษาโรคตาอะไรได้บ้าง

Cannabinoid เป็นกลุ่มสารประกอบที่มีในกัญชา มีฤทธิ์คล้ายสารสื่อประสาท ซึ่งต้องอาศัยมีตัวรับ (**receptor**) ถึงจะเกิดปฏิกิริยา ตัวกัญชา (**phytocannabinoid**) เป็น **cannabinoid** ที่ได้จากพืช มีสารประกอบหลายตัว เช่น **tetrahydrocannabinol (THC), tetrahydrocannabinolic acid, cannabidiol (CBD), cannabigerol (CBG)** ซึ่งบางตัวพบว่าไม่มีพิษ อีกทั้งยังพบว่าภายในตามี **receptor** จึงน่าจะมียาบำบัดในการรักษาโรคทางตา

ล่าสุดมีรายงานโดย **David Turbert** และ **Dan T Gudgel** เมื่อเดือน ก.พ. 2019 ของ **AAO** เขียนไว้ว่า ด้วยเหตุที่ต่อหินเป็นโรคเรื้อรังและทำให้ตาบอดโดยไม่กลับคืนหากรักษาช้า และการรักษาหลักได้ผลในปัจจุบัน คือ การลดความดันตาให้ได้ตลอด 24 ชั่วโมง หากกัญชาลดความดันตาได้ น่าจะเป็นทางเลือกในการรักษา แม้ว่าจะมีการศึกษาพบว่า กัญชาสามารถลดความดันตาได้ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1970-1980 แต่ฤทธิ์ของยาอยู่ได้ 3-4 ชั่วโมงเท่านั้น ทั้งวิธีรับประทาน สูดดม พบว่าถ้าต้องการลดความดันตาให้ได้ 3-5 มม.ปรอท ต้องใช้ยาวันละ 6-8 ครั้ง ซึ่งไม่สะดวก อีกทั้งยายังมีฤทธิ์ต่ออารมณ์สมอง สุขภาพจิต ง่วง มีผลต่อสุขภาพปอด ขับรถ หรือใช้เครื่องกลไกในการทำงานไม่ได้ ซึ่งมีคนนำไปเปรียบเทียบกับ การดื่มเหล้าก็ลดความดันตาได้ เช่นกันหลังดื่ม 1 ชั่วโมง แต่ก็มีผลข้างเคียงคล้ายกัน จึงไม่เหมาะในการใช้รักษาโรคต่อหิน

มีการศึกษานำ **THC** มาทำเป็นรูปยาหยอด พบว่าทำให้แสบตา เคืองตามาก และความดันตาไม่ลดลงเท่าไร แม้มีคนที่ทำเป็นยาเม็ด อมใต้ลิ้น ก็ไม่พบว่าลดความดันตาได้ ในทางกลับกัน กัญชาทำให้ความ

ดันเลือดลดลง ลดเลือดที่จะไปเลี้ยงส่วนหลังและประสาทตา ยิ่งทำให้ภาวะต้อหินเลวลง กล่าวคือ โรคต้อหินที่ทำให้ตามัวลงอาจเกิดจากความดันตาที่สูง หรือมีเลือดเลี้ยงประสาทตาลดลง

สำหรับ **CBD** ซึ่งพบว่าไม่มีผลต่ออารมณ์และทางสมอง บางรายงานพบว่ากลับทำให้ความดันตาขึ้นมากกว่า

หากงานวิจัยสามารถสกัดสารที่ดีบางตัวจากัญชาที่ลดความดันตาได้ ลดอาการข้างเคียงลงในภายหลัง กัญชาอาจมีบทบาทในการรักษาต้อหิน แต่ในปัจจุบันยังไม่มีบทบาท

จักษุแพทย์ส่วนใหญ่ในชมรมจักษุแพทย์รักษาต้อหินในชาวอเมริกัน (**American glaucoma society**) สมาคมจักษุแพทย์อเมริกัน (**American academy ophthalmology**) และ **Canadian glaucoma society** ยังไม่ยอมรับการใช้กัญชาในการรักษาต้อหิน

โดยสรุป ยังไม่มีการใช้กัญชารักษาต้อหิน เพราะ

1. ตัวที่ได้ผลลดความดันตาได้ ก็อยู่แค่ 3-4 ชั่วโมงเท่านั้น
2. อาจจะมีผลเสียต่อตามากกว่า ตัวอย่างเช่น การสูบบุหรี่ มีสารเคมีจากควันบุหรี่ ทำให้เพิ่มความเสี่ยงต่อโรค **AMD** มากกว่าคนปกติ 2-3 เท่า การสูดกัญชาก็น่าจะมีผลคล้ายกัน อีกทั้งมันลดความดันโลหิต จึงอาจลดเลือดไปเลี้ยงประสาทตา ทำให้ภาวะต้อหินเลวลง
3. กัญชามีผลต่อระบบประสาท มีผลเสียในการดำรงชีวิตประจำวัน เช่น มึนงง ขับรถไม่ได้ ทำงานกับเครื่องจักรไม่ได้ เป็นต้น